

Visitasforedrag 30.april i Mosjøen,
etter bispevisitas i Dolstad, Drevja og Elsfjord 24-30.april 2023

En uke i Vefsn har gått fort! Rikt på menneskemøter og inntrykk. Det har vært gode samtaler og flotte opplevelser.

Derfor er det fint å få begynne med å si takk. Jeg er mange opplevelser rikere – og det er virkelig et privilegium å få følge dere gjennom disse dagene.

En bispevisitas er en rettslig og institusjonalisert ordning, og definerer det viktigste en biskop gjør i sin tjeneste. Visitasen skal «legge forholdene til rette for aktivt engasjement og stadig fornyelse av den evangelisk lutherske folkekirke i Norge», som det står i visitasreglementet. Formålet med visitasen er å støtte, inspirere og veilede menigheter og ansatte og gjøre kirkens nærvær synlig i samfunnet

Gode forberedelser, interesserte og gjestfrie mennesker – folkevalgte, ansatte, samarbeidspartnere, barn og voksne.

Vi startet uka på tirsdag med å hilse på det store arbeidsfellesskapet dere har på Vefsn kirkekontor – det er en god base for kirkeansatte med hele kommunen som arbeidsområde.

Tirsdag formiddag besøkte vi Granmoen skole i Drevja og ble kjent med Camp Granmoen. Fin gudstjeneste ute ved Kjøto, med sokneprest Gry, musiker Karoline og kirketjener Wenche sammen med elever og lærere, og flere fra menighetsrådet. Omvisning og samtaler og sang inne på skolen etterpå, og det er inspirerende å se prosjektet som har vokst fram der, med dugnad og samarbeid for å skape liv i lokalsamfunnet. Allerede her fikk vi møte et «fenomen!» som har gått igjen i visitasen. Folk kjenner verdien av samarbeid. Det er når man drar sammen og i samme retning at man får resultat. En flott holdning som også har et potensiale for å videreutvikles.

Senere besøkte vi Kirkens Bymisjon i Mosjøen sentrum. God servering, gode samtaler med frivillige, ansatte og gjester. Imponerende hva som har blitt bygd opp i løpet av få års virksomhet! 17 frivillige og 2 ansatte, som sammen skaper mye av både tro, håp og kjærlighet. Mange imponerende tiltak, men la meg nevne gå-fotball som til og med nådde Norge Rundt for vel en uke siden.

Det var inspirerende å møte Kristent lederforum tirsdag ettermiddag. Et nettverk som har lang tradisjon i Mosjøen, og som fortsatt er livskraftig.

Utgangspunktet for starten var åpent kafetilbud for ungdom, sammen med informasjon og inspirasjon både innad i forsamlingene og til hele lokalsamfunnet. Det er fortsatt viktig!

I Dolstad kirke fikk vi være sammen med ungdommene i *Etter skoletid*, til måltid og samtale, og med flott omvisning og presentasjon i kirka. Trosopplærer Bodil leder dette sammen med solide frivillige. Etterpå var det hverdagsgudstjeneste med stolte 4-åringer som fikk kirkeboka.

Tirsdagskvelden ble rundet av i Bedehuset – det som blir menighetshus snart. Mange frivillige medarbeidere deltok, og *Termiks* viktige virksomhet ble presentert, og *Kor uten grenser* deltok med smittende sangglede.

Onsdag møtte vi friluftskonfirmanter hjemme hos menighetspedagog Ellen på Åremma. Konfirmantene i Vefsn møtes oftest i mindre grupper, etter ulike interessefelt. Mange ansatte er involvert, og her var det prest Kari, menighetspedagog Ellen og konfirmantlærer Geir som var med. Trivelig med kakao, sang og samtale.

Biskopen har invitert til samtaler med alle ansatte, og det er lærerikt og inspirerende å få møte den enkelte.

Biskopen har også møtt de folkevalgte i menighetsrådene. På onsdag var det Dolstad menighetsråd, som bestyrer det største soknet. Det er mange saker et MR kan ta fatt i, og det gjør dere jamen her. Overtakelse av bedehuset, og det å skape et menighetshus med godt innhold, er nok en viktig sak nå.

Torsdag møtte biskopen representanter fra Drevja og Elsfjord menighetsråd. Det ble en god samtale med refleksjoner rundt viktige temaer – hvordan skape fellesskap i kirka?

På onsdag møtte vi også Vefsn kirkelige fellesråd, sammen med kommunens ledelse. Det var fin middag og gode samtaler. I den sammenheng er det all grunn til å ta sats og skryte litt: for her i Vefsn har dere fått til nødvendig oppgradering av alle tre kirkebyggene siden forrige visitas. Det er imponerende! Byggene framstår som gode, tjenlige og vakre. Og det er her som så mange steder – at kirkebyggene er bærere av historie, kultur og kunst i bygda.

Kulturkveld her i Dolstad kirke onsdag kveld og tilsvarende i Drevja kirke torsdag kveld viste dette tydelig. I Dolstad kirke ble kommunens kulturpris delt ut, til tekstilkunstner Laila Nevervei, som har stått for en rekke kirketekstiler til kirkene i området. Vel fortjent!

Musikkmiljøet i Vefsn er rikt, og vi har fått oppleve både flott kormusikk,

inspirerende barnesang, og profesjonelle utøvere både vokal og instrumentalt i forskjellige sjangere. Det er flott når kirka kan være møtested for så mange!

Torsdag var vi i Elsfjord, og hadde trivelig morgentreff med Elsfjord montesori-skole, deretter skolegudstjeneste i Elsfjord kirke. Vårblomster og vårdikt, sammen med fortellingen om livet som seirer over døden. Sammen med elever og lærere hadde trosopplærer Bodil, kirketjener Hilde og sokneprest Gry lagt fint til rette.

Vi fikk besøke Drevvatn museum, med kunnskapsrik omvisning av Hans Kristian Røreng. En stor jobb som gjøres der, med å ta vare på historien og formidle den.

Møtet på Nærbutikken etterpå inneholdt både et godt måltid og en fin samtale med de to menighetsrådene i Elsfjord og Drevja. En god ramme, og en god prat.

På fredag fikk biskopen omvisning på Alcoa, med god informasjon om den viktige virksomheten der.

Så møtte vi en representant for reindriftsnæringen, som fortalte om reinflyttingen som akkurat nå skjer. Det går bra i år, ser det ut til – akkurat for dette er mye snø i fjellet og sein vår en bra ting. Vi tok med en bønn for reinkalvene som nå skal komme til verden, i dagens gudstjeneste.

Så samles mange tråder i dag, på søndag, med gudstjeneste – vel forberedt av sokneprest Allan, kantor Martha og mange flere. Fint å være sammen i vakre Dolstad kirke!

Å være kirke berøre alle livsområder, hele livet. Og stadig er vi i bevegelse, i endring. Hvordan går veien videre?

Noen ord om de viktigste elementene i kirka her i Vefsn:

Ansvarsbærerne:

Dere er en gjeng ansatte som gjør hverandre gode! Veldige ulike, mye kompetanse og erfaring. Dere har en kirkeverge og en prost som følger godt opp og finner løsninger. Flinke til å finne de gode folkene og se muligheter i mennesker!

Kirkekontoret og kirkegårdsarbeiderne gjør en solid jobb med kirkegårder og gravferdsdrift i Vefsn, det er en viktig tjeneste, og den trofaste innsatsen dere gjør betyr også mye for tilliten hele kirka møtes med i lokalsamfunnet.

Dere har 3 menighetsråd med folk som stiller opp og vil det beste for kirka og lokalsamfunnet. Fint at flere av dere har fått til å delta underveis i visitasuka! Det er stadig behov for å få til de gode samtalene i et menighetsråd: hva vil vi,

hva skal vi prioritere, hvordan er vi kirke nå akkurat her hos oss? I Dolstad er det kanskje særlig samtalen rundt menighetshuset som er viktig nå: hvordan kan det bli et levende og åpent hus? For alle tre rådene handler det om å samarbeide godt med lokalmiljøet, involvere og åpne – som dere gjorde med kulturkveldene denne uka, f.eks.

Å ta i bruk KIRKA VÅR – en digital plattform for en helhetlig menighetsplan blir viktig. Her får dere oversikt, og det er et godt verktøy for å drive aktivt planarbeid for menighetsråd og stab. Her kan man dele og få informasjon, og få hjelp til samtalen. Det vil forenkle samarbeidet og være et godt instrument for å utvikle plan-arbeidet i menighetene.

Strategi:

Den norske Kirke har vedtatt en strategi som varer helt til 2029. Den har overskriften: *Mer himmel på jord*. Øverst i denne plansjen står den norske kirkes visjon. Vi skal være en **en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke, som vitner i ord og gjerning om frelse, frihet og håp i Jesus Kristus**. Når vi så spør etter hva vi skal drive på med, så kan vi gå til denne plansjen for å sjekke. Her ser dere en matrise hvor kirkens strategi er nedfelt i 9.

Utgangspunktet er at vi skal åpne rom for tro, vi er der kirken lever og vi er mer for flere. Dette gjelder for den enkelte, i samfunnet og som organisasjon. Denne strategien er vi forpliktet på. Så skal dere utforme det lokale svaret på denne strategien. Og det er dette vi blir målt og veid på i årene som kommer.

Kirkene:

Det er fabelaktig å komme til de tre vakre kirkebyggene, og se at alle er oppgradert og i god stand. Et stort løft! De er forskjellige, de tre kirkene, og bærer historier og trostradisjoner som vi med frimodighet må dele videre.

Trosopplæring:

Det er høy oppslutning om *konfirmantarbeidet*! Dere la om opplegget for ca 10 år siden, nå er det små grupper delt etter interesser, 2 voksne i hver gruppe – satsing på relasjoner og trygghet. Mye kvalitet!

Viktig å jevnlig stanse og spørre: hva vil vi med innsatsen? Hvordan opplever konfirmanter og familie konf.tiden?

Etter skoletid: fint tiltak og viktig for dem som møtes der.

Det er gode tradisjoner med 4-års-bok og ikke minst med juniorkonfirmanter i Mosjøen. Juniorkonfirmanter er et tiltak jeg tar med og som jeg tror flere kan ha nytte av. Konfirmanttiden starter litt brått, men får de en forberedelse, så

kan det ha god effekt. Det er en flott tradisjon som virker levende og solid!

Babysang og «syng og svøm» er supre tiltak med god oppslutning.

Barnekor/sang og musikk-grupper har lang og rik historie her, men er nå inne i en omstart-fase. Dette ser vi flere steder: at det var vanskelig å komme i gang igjen etter pandemien. Det er fint at dere er i gang, og er kreative! I Sør-Hålogaland bispedømme ønsker vi å satse på barnekor og kirkesang nå, og det vil komme kurstilbud og ideer i tiden som kommer.

Så er Det er en aktiv speidergruppe i byen her – kanskje det kunne være et miljø å samarbeide mer med framover?

De nye mulighetene er menighetshus vil gi, vet jeg dere tenker på nå. Kanskje åpne rom for ungdom? Biskopen er opptatt av at vi har et kontinuerlig arbeid for barn og unge hvor de får tid til å sosialisere seg inn i kirken, og kan kjenne at det er et trygt og givende sted å være.

Diakoni:

Dette er jo ikke f.o.f. et arbeidsområde, men en holdning - og det ser vi i mye av aktiviteten her. Både i trosopplæring og kirkemusikk har denne holdningen med seg i menighetene her, med vektlegging av relasjoner og trivsel og fellesskap.

Det er jevnlig kontakt med institusjonene i kommunen, og med enkeltpersoner som ønsker samtaler. Og Dolstad kirke holdes åpen jevnlig på onsdager.

Det er naturlig at menighetene kan se Kirkens Bymisjon og Termik sammen med kirkas virksomhet – jeg oppfordrer til det. De er jo forbilledlige når det gjelder frivillig innsats, her er det mye å lære! For her har vi nok behov for å bli bedre – til å utfordre og oppmuntre, gi oppgaver og gi frihet og fellesskap.

Det gode samarbeidet med andre kirkesamfunn, med kommunen og med organisasjonene kan være et godt utgangspunkt for videre innsats for å møte flyktninger, møte ungdom, åpne gode rom for fellesskap.

Kirkemusikk og kultur:

Vefsn som har så rike kulturtradisjoner på ulike områder, dere har mye å spille på! Etter pandemien trenger vi samarbeidet for å rekruttere på ny til deltakelse, til aktivitet og fellesskap. Heldigvis har dere gode vikarer i kantor Øyvinds fravær, og det er til berikelse. En restart-fase gir noen muligheter til å tenke nytt, være kreativ – det må dere bruke, og gjerne i samarbeid med de mange gode kreftene som finnes her. Og bispedømmets barnekor- og salmesatsing kan også gi litt kraft her.

Gudstjenesteliv:

Som det er mange steder, så har oppslutningen om gudstjenestene gått tilbake. Noe er endrede vaner under pandemien, men dette var også en tendens før det. Hvordan kan vi åpne kirkedøra og få til at flere vil møtes der? Den samtalen er det viktig å holde levende, i menighetsråd og blant ansatte. Det er verdifullt å møtes når vi er få, men vi skal samtidig stadig lete etter det som åpner døra for flere. Kan det være noe praktisk, eller noe med hvem som involveres?

Søndag som oppstandelsesdagen er vår unike tradisjon, som vi absolutt må bevare og fortsette. Men det hindrer ikke å se flere muligheter. Det viktigste er å åpne døra for at mennesker kan møtes. Møte hverandre, møte Gud, dele vår store trosarv. Tradisjon og nytenkning hører sammen her.

Videre er det verdt å minne om at Den norske stat er bygd på territoriet til to folk, samer og nordmenn. I Den norske kirkes trosopplæringsplan presiseres det at «[k]unnskap om det samiske folks åndelighet, kirkeliv og tradisjon er en viktig del av tradisjonsgodset som alle bør få del i». Vi vil derfor oppfordre til at det jobbes videre med inkludering av samiske kulturuttrykk i gudstjenestene, også utover nådehilsen og velsignelsen som dere bruker i dag.

Kommunikasjon og informasjon:

Vi er en del av et informasjonssamfunn, med mye ord og bilder som flyr forbi. Som menighet og kirke må vi ta ansvar for kontakt og informasjon til medlemmene, gamle og unge. Dere har heldigvis menighetsblad fortsatt, det er så bra! Selv om det er dyrt, er det viktig! Så håper jeg dere har god kontakt med lokalavisa og stadig vurderer hvilke plattformer som er mest hensiktsmessige for dere og for medlemmene. Det er lurt å ha klare avtaler om hvem som har informasjonsansvar på ulike områder.

Nasjonalt har vi skjerikirken – et felles nettsted for alle arrangementer i Den norske kirkes menigheter.

En kirke:

Det er valg til høsten – ikke bare til menighetsråd, men også til bispedømmeråd, og de som velges dit er også med i Kirkemøtet. Husk å snakke om det også, og framsnakk lokale kandidater. Viktig at gode folk fra vårt område er med når Kirkas framtid og ordninger skal bestemmes!

Også her i Mosjøen ser vi ut i verden: konfirmantene deltar i KNs fasteaksjon hvert år – og Dolstad MR har misjonsavtale med Stefanusalliansen, der støtter dere Stefanusbarna i Kairo i Egypt. Vi trenger å se litt forbi vårt eget også, vi er en del av en stor verden.

Veien videre:

En visitasuke er fylt til randen av inntrykk, samtaler og viktige temaer. Nå vil jeg gi dere noen utfordringer, som folkevalgte og ansatte kan følge opp:

1. Fortsette samtalen rundt gudstjeneste og bruk av kirkene. Jobbe aktiv med å senke «terskelen» inn til kirken.
2. Legg en strategi for menighetshuset. Viktige momenter vil være: hvordan kan det fylles med aktivitet og liv? Hvordan skal tidsplanen se ut? Hvordan avstemme forventningene i forhold til ressursene?
3. Finn gode samarbeidsformer med andre kirkesamfunn, organisasjoner og kommune om viktige ting som tiltak for flyktninger, kultur, ungdomstiltak.
4. Sats på frivillighet! Oppdater planer for frivillighet. Drøft mulighetene for å få til en frivillighetskoordinator.
5. Være med og ta ansvar for eksisterende diakonale tiltak som Termik og Kirkens Bymisjon.
6. Kor og musikkaktivitet for barn og unge: fortsette en kreativ restart, og legge vekt på kontinuerlig arbeid.
7. Opprettholde og fornye konfirmantarbeidet. Gjennomføre undersøkelser blant foreldre og konfirmanter om hvordan konfirmanttiden oppleves. Ha en kritisk gjennomgang av egen praksis i skjæringspunktet mellom ressursbruk og kvalitet.
8. Legge en plan for informasjon og kontakt med medlemmene: Vurdere konkrete tiltak som dere mener treffer. Ha proaktiv kontakt med lokal presse.
9. Ta i bruk digitale hjelpemidler som «Kirka vår – en helhetlig menighetsplan og «Skjerikirken.no».
10. Ha et aktivt forhold til den Norske kirkes strategi for 2022-2029

Vi har hatt fine morgensamlinger og gudstjenester under visitasdagene. En morgen inviterte sokneprest Allan oss til å meditere over noen vers fra et av Paulusbrevene: om Jesus som er den usynlige Guds bilde. Dette er vi med på når vi er i kirka, når vi deler bønn og Bibel og gudstjeneste og liv: ser Gud selv bli litt mer synlig og merkbar her vi lever, i dag. Dette skjer hver dag i Dolstad, Drevja og Elsfjord menigheter. Takk for det!